

Försoningsceremoni

9 augusti 2019

Gamplatsen,
Lycksele
kl 13.00

www.lycksele.se/repatriering

Ceremonin startar 13.00 och avslutas mellan 15.00-16.00

Alla är välkomna att delta i ceremonin.

Ingen föransmälning krävs. Högtidlig klädsel på valfritt sätt.

Allmänheten samlas strax innan 13.00 vid entrén till Gamplatsens bygata för att ta emot kortegen med kvarlevorna som kör till Lycksele från Umeå. Föreningar som vill bära svenska flaggor, samiska flaggor eller föreningsflaggor för att visa sin närvaro är välkomna att ställa upp sig framför entrén.

Funktionärer

Funktionärer finns på plats för att informera och vägleda deltagarna i ceremonin. De kommer att ha svarta västar med försoningsymbolen på ryggen. Funktionärer som bär björkstavar leder tåget till ceremoniplatsen och sedan från ceremonin till kyrkogården på Gamplatsen.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till gamla kyrkogården är svår för hjulburna och hjulunderstödda personer, då det endast är en upptrampad stig. En storbilds-tv vid scenen kommer därför att visa det som sker inne på gamla kyrkogården så att de som står kvar på ceremoniplatsen kan följa med i det som händer.

Gamplatsområdet är öppet

Skogsmuseet, Hembygdsbygget och Líksjuon Sámiensäbrrie håller Gamplatsen öppen för ceremonideltagarna. Ruselegården öppnar 10.00 för fikagäster och serverar lunch mellan 11.00 och 14.00.

Program

12.45 Uppställning med fanor och föreningsflaggor vid Gamplatsens entré.

13.00 Kortegen anländer från Västerbottens Museum

Näveraskar med kvarlevorna mottas av museitjänstemän från alla museer som haft inblandning i händelserna 1950. Museerna gör sig redo att överlämna kvarlevorna till ortsbefolkningen och alla närvarande.

Museerna bär kvarlevorna in till ceremoniplatsen eskorterade av allmänheten. Ceremonideltagare kan ställa upp sig längs bygatan och följa efter tåget eller vänta på ceremoniplatsen framför scenen.

Ca 13.20 De döda välkomnas tillbaka

Museerna överlämnar kvarlevorna till ortsbefolkningen.

Traditionell jojk framförs av jolkare med anknytning till platsen och till de döda.

Tal av Roland Sjögren, Lycksele kommun, Biskop Åsa Nyström, Svenska kyrkan-Luleå stift och Paulus Kuoljok, Sametinget.

Talen hålls från de levande till de döda och ceremonin är inte religiös. Svenska kyrkan deltar i ceremonin då detta varit en begravningsplats under kyrkans ansvar.

KULTURRÅDET

Välkommen!

Ruselegården öppnar
kl 10.00 och serverar lunch
11.00-14.00

Ca 14.00 - Överlämnande till vilojord

Kvarlevor och föremål från gravarna överlämnas till jorden av 26 askbärare.

Efter nedsänkningen kan de som vill visa sin sympati och omsorg om de döda hålla en skopa jord över askarna. De som vill göra så, ställer upp sig efter tåget med askbärarna och följer sedan stavbärande marskalkar in till kyrkogården. Stavbärarna visar när det är dags att stanna och att gå. Den som vill kan ta med en skopa jord eller en mindre sten från sitt hemområde för att sammanlänka hemorten till viloplatsen.

De levandes tal till de levande

Efter nedsänkningen samlas alla framför scenen.

1. Sameföreningen: Mikael Jakobsson, ordf och Thea Viklund, en av föreningens grundare
2. Katherine Hauptman, chef, Historiska museet
3. Ulrica Grubbström, Vd Västerbottens museum
4. Svenska Kyrkan, Södra Lapplands pastorat, Heléne Lundberg, kyrkoherde och Hans Mårtensson, ordf kyrkofullmäktige
5. Johnathan Kenna, Australiens Ambassadör i Stockholm
6. Åsa Karlsson, Riksdagens kulturutskott
7. Lotta Brilioth Biörnstad, ställföreträdande generaldirektör, Kulturrådet
8. Sametinget
9. Ingela Gotthardsson, kommunchef Lycksele

Bakgrund till ceremonin

Repatrieringsarbetet involverade inledningsvis Västerbottens museum, Lyckseles samiska förening, Lycksele kommuns minoritetssamordnare, Länsstyrelsen och Svenska kyrkan. Då önskemål framfördes 2018 från Sametinget att involvera lokalbefolkningen blev repatrieringen en fråga för hela Lycksele kommun. Gemensamt mellan alla nämnda parter fattades beslutet att arbeta i enlighet med internationella förhållnings-sätt. Flera museer och institutioner i mellansverige har deltagit i försoningsarbetet och kommer att delta i ceremonin.

Eftersom kyrkplatsen dominerades av samisk befolkning under åren 1607-1799 har ansvaret för ceremonin överlämnats till Svenska kyrkan-Södra Lapplands pastorat och Líksjuon Sámiensäbrrie med stöd av Sametingets etiska råd. Lycksele kommun har bidragit med projektledning och praktiskt arbete tillsammans med Svenska kyrkan-Södra Lapplands pastorat, Skogsmuseet, Västerbottens museum och Hembygdsbygget.

Under våren har möten hållits där allmänheten fått information om händelserna 1950 och där ceremonin tänktes ut. Synpunkter och tankar som uppkommit under projektets många föreläsningar runt om i Västerbotten och Sápmi, har fångats upp under arbetets gång. Allt har gått att förverkliga, utom på en punkt: Det gäller viloplatsen.

De handlingar som finns kvar visar ungefär var flertalet av de dödas kroppsdelar grävdes upp 1950, men ibland är det svårt att tolka vilka de tagit upp och vilka de låt ligga kvar. Tiden hade redan löst upp gravarna och de som låg i dem. Genom hela projektet har funnits en stark vilja att de 25 huvuden som nu återbördas skulle komma så nära sina kroppar som det var möjligt. Den svårtolkade dokumentationen och naturens gång gjorde detta svårt. En georadarundersökning visade att i de schakt som grävdes 1950 låg fortfarande många mänskliga kvarlevor. Ingen ville fatta beslutet att de skulle grävas upp igen. Undersökningen visade en tom plats i ett av schakten som varit gravplats för flera av de som skall återbördas. Av hänsyn till de kvarvarande, fattade vi beslutet att endast gräva där. De återbördade kommer därför att sänkas ned i samma öppning, för att inte ännu en gång bryta mot griftefriden.

För mer information: tel: 0950-168 26, adriana.aurelius@lycksele.se